Nr. 306

# GAZETA NARODOWA.

(Wydanie wieczorne).

1. Grudnia 1870.

**Lwów**, d. 1. grudnia.

O potyczce 10. korpusu pruskiego z francuskim dnia 28. listopada, tylko Frydryk Karol podał biuletyn lakoniczny, iż ten korpus straciwszy około 1000 ludzi, koncentrował się w obecności króla pod Beaume. Co znaczy w biuletynie koncentracja po potyczce, wojskowi dobrze wiedzą. Z francuskiej strony o tej potyczce, zakończonej dopiero wieczorem nie było dotąd telegramu z Tours, i zdaje się, iż często z Tours nie będziemy otrzymywac telegramów. Już bowiem 27. listopada Prusacy pojawili się w Chateau-Renault, o cztery mile od Tours. Jeszcze 28. listopada rano rozesłano z Tours telegrafem wiadomości za granicę Odtąd nie nadeszła żadna depesza, więc o zwycięztwie armii nadloarskiej dnia 28. listopada i dalszych działaniach i bitwach z dnia 29. listopada nic nie wiemy z źródeł francuskich. Jedynie telegram wersalski donosi, że jenerał Aurelles de Palladine ma być ranny.

Zdaje się, iż na wiadomość o zbliżaniu się ku Tours Prusaków nastąpiło takie zamięszanie w Tours, iż niepodobna było myśleć o obsłużeniu telegramami dziennikarstwa.

Nie podobna jednak przypuszczać, aby ku Tours przez Chateau-Renault szły główne siły dzikiego Meklemburga. Zdaje się, iż to był jakiś rekonesansowy oddział, konnica, która tam dotarła. W razie bowiem gdyby korpus Meklemburga poszedł do Tours, to armia Kératry'ego od Le Mans przez St. Calais i Vendome szybko podałaby na jego tyłach rękę armii nadloarskiej i odcięłaby Meklemburga korpus zupełnie.

Korespodenci niemieccy z głównej kwatery Meklemburga donosili, że tenże kazał rozstrzelać wszystkich w niewolę wziętych wolnych strzelców i zarazem wydał rozkazy, aby na przyszłość żadnego nie brano w niewolę lecz na miejscu mordowano. Teraz pokazuje się, że nie tylko wolnych strzelców lecz i mobilów i gwardzistów narodowych rozstrzeliwać kazał dziki Meklemburg, i że po wydanym rozkazie mordowania nieprzyjacisla, wojska Meklemburga mordują istotnie rannych lub poddających się Francuzów bez wyjątku, czy to wolni strzelcy mobile, lub liniowi. Tak się działo, jak Wachenhusen opisuje w potyczce pod Torcay. Ten liberalny pisarz usprawiedliwia tę dzikość długiem trwaniem wojny i tęsknotą żołnierzy pruskich do domu. Te dwie pobudki mają ich rozjątrzać! A sam pierwej donosił, że Meklemburg wydał rozkazy niebrania nikogo w niewolę, lecz zabijania bez pardonu.

Sprawozdania szczegółowe o potyczkach dnia 27. listopada pod Amiens świadczą, iż ustawione tam wojska francuskie były w mniejszej sile niż pruskie, a walczyły, osobliwie na prawem skrzydle, podług zeznania samych Prusaków bardzo zacięcie. Prusaków było 3 dywizje piechoty i jedna dywizja konnicy z bardzo liczną artylerją. Lewe skrzydło francuskie cofało się na północ od Amiens, podczas gdy prawe skrzydło utrzymało swe pozycje na południu od Amiens; lecz gdy gwardja narodowa w Amien i w ogóle mieszczaństwo nie chciało bronić miasta, cofnęło się i lewe skrzydło na północ, drogą, wiodącą ku Arras, zupełnie nieścigane przez Prusaków, poczem Prusacy zajęli Amiens, gdzie wprzód rozbrojono gwardje narodowe; broń jej zabrały francuskie wojska z sobą. Na wpół drogi z Amiens do Arras zatrzymały się wojska francuskie, i tam ściągają od Lille i Arras, Bray, Doulens i Albert rozstawione tam oddziały, z któremi armia północna francuska będzie wynosić około 90.000 ludzi.

---

W sprawie wschodniej niema żadnej zmiany od dwóch dni. Na projekt konferencji przystają w zasadzie wszystkie mocarstwa. I rząd w Tours został do udziału wezwany Ale dotąd niema żadnej wiadomości, ażeby Moskwa uznała, iż samem przyjęciem projektu konferencji cofa wypowiedzenie traktatu, i poddaje się orzeczeniom konferencji. Wszystkie mocarstwa z największą ostentacją okazują swoje pokojowe usposobienie; każde pragnie odwrócić od siebie zarzut, iż nie przyjmując konferencji pragnęło wojny. W gruncie rzeczy zaś żadne mocarstwo, ani Moskwa, ani Anglia, ani Turcja raz zajętego stanowiska nie opuszczają.

---

## KORESPONDENCJE GAZETY NARODOWEJ

**Wiedeń** dnia 29. listopada

# Kryzis ministerjalna ani na krok nie postąpiła. Hr. Potocki, który po jednodniowym pobycie w Peszcie przedwczoraj do Wiednia wrócił, miał się przed znajomymi wyrazić, że w żaden sposób nie zamyśla podjąć się trudnej i niewdzięcznej pracy, w austrjackie stosunki wprowadzenia ładu. — Cesarz za kilka dni na krótki czas do Wiednia nadjedzie, a wtedy jak się spodziewają, ostatecznie sprawa ta załatwioną zostanie.

Sprawa wschodnia w nową wstąpiła fazę. Jak bowiem wiadomości z Londynu potwierdzają, zrobiona przez Bismarka propozycja, przedłożenia tej sprawy pod rozstrzygnienie konferencji, w Petersburgu i Londynie definitywnie przyjętą została. Odpowiedź Austrji na zapytanie, czy i ona na tę propozycję się zgadza jeszcze nie odeszła, ale jak się dowiaduję, takowa już jest przygotowaną, i następującej ma być treści: Hr. Beust oświadcza w niej, że w zasadzie nie on jest przeciwnym załatwieniu tej sprawy na ogólnej konferencji mocarstw, na traktacie paryzkim podpisanych, musi on atoli ze względu na to, aby konferencja do jakiego pomyślnego rezultatu doprowadzić mogła, następujące postawić warunki: 1. Moskwa uznaje, iż od wypowiedzianego w cyrkularzu oświadczenia, że dla niej artykuł 14 traktatu paryzkiego nie jest obowiązującym odstępuje, i że się w tej sprawie wyrokowi konferencji bezwzględnie poddaje — 2. Prusy się obowiązują, w razie gdyby Moskwa wyrokowi konferencji poddać się nie chciała, wraz z innemi mocarstwami, przy konferencji reprezentowanemi, do uznania tychże uchwał konferencji przymusić ją. Na postawiony przez Prusy wniosek aby na tej konferencji o niczem innem prócz o sprawie czarnomorskiej nie było mowy, hr. Beust nie odpowiada, pozostawiając sprawę tę Anglii do rozstrzygnięcia. Czy rząd francuzki o projekcie pruskim zawiadomionym został, nie wiem, ponieważ jednak i Francja traktat paryzki podpisała, mocarstwa zapewne żądać będą, by i ona na konferencji reprezentowaną była.

Ciekawy to zaprawdę byłby widok, gdyby posłowie Prus i Francji o sprawie wschodniej ze sobą radzili, podczas gdy reprezentowane przez nich narody, w zaciętej znajdują się walce.

Co do Porty, dzisiaj jest już rzeczą pewną, że takowa wyrokowi konferencji poddać się nie chce, i że w zaufaniu w swoje słuszne prawa mocarstwom oświadczyła, iż od traktatu paryzkiego ani na krok nie odstępuje Anglia i Prusy wszelkich dokładają sił, by Portę dla swego planu uzyskać, co im się atoli dotychczas nie udało. Owszem, Porta czyni wszelkie przygotowania by w razie, gdyby Moskwa praktycznie zniweczenie artykułu XIV paryzkiego traktatu przeprowadzić chciała, takiemu postępowaniu silny mogła stawić opór. Admiralicja turecka bowiem otrzymała polecenie uzbrojenia floty pancernej i postawienia takowej na stopę wojenną. Tak samo i w armii lądowej wszelkie do ewentualnej kampanii czynią przygotowania, zwołują urlopników, zakupują konie i prowiant i t. d.

Nadeszły wczoraj wiadomości o stoczonej między Prusami i Francuzami bitwie, której rezultat dla Prusaków zdaje się być pomyślnym, chociaż całej tej sprawie tak wielkiego nie potrzeba przypisywać znaczenia jak to tutejsze Prusom przychylne dzienniki czynią Armia północna, którą Bourbaki zorganioował był, uderzyła pod nowym dowódzcą jenerałem Faidherbes na armię Manteufla, rozłożoną w okolicy miasteczka Morenille, na drodze z Amiens do Compiegne. Musiała się atoli po 10 godzinnej krwawej bitwie cofnąć, wskutek czego miasto Amiens przez Prusaków obsadzone zostało Z nad Loiry żadnych nie ma wiadomości; co chwila bitwy spodziwać się można.

Właśnie się dowiaduję, że duplika Lorda Granvilla dziś z rana do Petersburga odeszła. Pozostawając przy wypowiedzianym w ostatniej depeszy proteście przeciw postępowaniu Moskwy wyraża Lord Granville nadzieję, iż sprawa ta w drodze pokojowej załatwioną zostanie.

---

## Z teatru wojny.

LXIII.

Działania nad Loarą nabierają z dniem każdym coraz większego interesu. Aby mieć mniej więcej wierne o nich pojęcie, podajemy w chronologicznym porządku osobno wypadki tyczące się w. ks. Meklemburgskiego a osobno te, które się odnoszą do armji II. księcia Fryderyka Karola.

Tym tylko sposobem, śledząc następnie na mapie punkta wskazane, można do pewnego stopnia dojść prawdy Powiadamy do pewnego stopnia, albowiem każden zapewne się zgodzi że w żadnej wojnie nigdy niebyło tak trudno, w sposób dokładny, zdać sobie sprawę z ruchów armij stron obu, jak w wojnie teraźniejszej. Francuzkie biuletyny nie wiele podają, a la komiczny pan Podbielski albo jeszcze mniej od Francuzów, albo milczy jak ryba. Nie mówiąc już nic o ruchach, rzadko kiedy z telegramów można się dowiedzieć, jakie wojska i w jakiej ilości, brały w walce udział, do jakich korpusów one należały, a co najgorsza, że często w jednym i tymże samym telegramie donoszą o kilku różnych bitwach lub potyczkach, stoczonych w różnych czasach, nie wymieniając dat onych. Aby choć w przybliżeniu dojść prawdy, i odgadnąć ruchy wojsk, trzeba zestawiać i porównywać z sobą telegramy stron obu, rozrzucone po różnych dziennikach, a następnie dopełniać takowe wiadomościami z korespondencyj pisanych przez osoby, bawiące w obozach. Te ostatnie jednak, to jest korespondencje, zwykle nie przynoszą wielkiej korzyści; przychodzą one w dni kilka lub kilkanaście nawet, po fakcie dokonanym t. j. wtenczas gdy już nowe ruchy i bitwy na teatrze wojny zmieniły zupełnie sytuację dawniejszą.

*a) Ruchy w. ks. Meklemburgskiego.*

23. listop. Prawe skrajne skrzydło posuwało się po drodze z Dreux do Alençon i przeszedłszy Verneuil, zdaje się, że już na dniu 23. przednie straże skrzydła tego znajdowały się w okolicach *Montagne* i *Mamers*.

„ „ Nad ranem, oddział pruski obsadza *Belleme*, na drodze z Nogent le Rotrou do Alençon, niespełna 3 mile na zachód od pierwszego

24. „ Pod *Conlie*, przy kolei żelaznej z Le Mans do Laval, o 3 mile na zachód od Le Mans, według źródeł francuzkich, miał się znajdować obóz jenerała de Kératry.

„ „ Oddział niemiecki, który w nocy z 22. na 23. zajął był *Belleme*, cofnął się napowrót do *Nogent le Rotrou*.

21. listop Przednie straże (zapewne głównych sił ks. Meklemburgskiego) stanęły w odległości 4 do 5 mil od La Mans, między Connerre i La Ferté Bernard, w dolinie rzeki l'Haisne, na kolei żelaznej i trakcie wiodącym z Paryża przez Chartres i Nogent-le Rotrou.

„ „ Równocześnie inne Niemców oddziały maszerują z La Ferté do St. Calais, leżącego na trakcie z Le Mans do Orleanu, z Nogent le Rotrou przez Autun i Mondoubleau ku Chateau-Renault i Tors. z Nogent przez Authon ku Fréteval, które leży przy kolei żelaznej między Chateaudun i Vendome, i nakoniec z Nogent przez Brou ku Chateaudun.

„ „ Obie strony nic nie wspominają, aby na jakimkolwiek z tych traktów przyszło do potyczki. Na drodze tylko do Mondoubleau, mobile stoczyli nie wielką walkę pod St. Agil, o milę na północ od Mondoubleau.

25. listop. Francuska kolumna rusza z Chateaudun ku Brou, uderza, łamie i pędzi ½ mili Prusaków, zajmujących silną pozycję pod wsią Yevres tuż koło Brou, odległego o 2½ mile na północo zachód od Chateaudun położonej.

„ „ Z Tours pod datą 28. listopada ogłaszają urzędownie, że ks Meklemburgski kontynuował swój pochód na Vendome dla oskrzydlenia armii nadloarskiej i zajmując Mamers (niedaleko od Alençon) jednym oddziałem posuwa się ku St. Cosme (pięć mil na północo wschód od Le Mans, na trakcie z Verneuil przez Belleme do La Mans) a główne siły stoją w Saint Calais (kiedy?). Pruskie oddziały pokazały się w Chateau-Renault, 4 mil od Tours, przy kolei z Paryża do Tours (kiedy?)

Oprócz tych wiadomości trzeba dodać, że korespondencja z Tours z d. 22. list. donosi do *Independance Belge*, którąśmy przed godziną odebrali, o zajęciu przez Niemców na d. 22 Alençon i o bitwie d. 21. pod Le Mans. Nigdzie o tem aż dotąd nie było wzmianki Jest to zupełnie błędnem; posłużyć może za dowód, jak trudno jest być dobrze poinformowanym, nawet tym, co są prawie w samym miejscu wypadków. Dzienniki *La France* i *le Français* także wspominają o bitwie pod Le Mans, lecz daty nie podają.

*b)* ***Aemia*** *ks. Fryderyka.*

21. listop. Potyczka pod Montargis, nad kanałem Orleańskim, o 8 mil w prostej linji na zachód od Orleanu. Wolni strzelcy wraz z gwardją narodową stawią opór silny, lecz zmuszeni są ustąpić.

22. listop. Potyczka pod Gien nad Loarą, o 8 mil na wschód od Orleanu. Niemiecki oddział odparty.

23. listop. Pod Meziéres v. Maizieres dość znaczna walka z honorem dla Francuzów. Wioska Maizieres leży nie daleko od Montargis, na drodze przez Ladon do Pithiviers.

24. listop. Część francuskiego 20 (?) korpusu zostaje wypartą z Maizieres i Ladon przez dwie brygady 10. korpusu (Voigt Rhetz).

25. listop. Potyczki pod Neuville (na połowie drogi z Pithiviers do Orleanu), Beaune la Rollande, i Bois-Commun. Dwie te ostatnie miejscowości leżą o 1½ mili na zachód od Ladon. (Źródło pruskie.)

26. listop. Odparto kilka kompanij francuskich wolnych strzelców, nacierających na wojska 10 korpusu (źródło niemieckie).

27. „ Wczoraj zaszło kilka dość żywych utarczek na froncie armji nadloarskiej między Pithiviers a Montargis. Nieprzyjaciel został odparty na wszystkich punktach ze znacznemi stratami; wzięliśmy wiele jeńców i zdobyliśmy jedną armatę. (Telegram z Tours z dnia 28. listopada).

28. „ Korpus 10. j. Voigt Rheetz zostaje napadnięty w okolicach *Beaune la Rolande* przez znaczne siły francuzkie, lecz pomimo całodniowej walki zdołał skoncentrować się pod Beaune, będąc wsparty przez 5 dywizyj (3 korpus) i pierszą dywizję kawalerii rezerwowej. Francuzi stracili kilkaset jeńców. Nesze straty około 1000 ludzi. (Telegram z Versalu dnia tegoż t. j. 28. listopada).

Oto są wszystkie wiadomości, tyczące się teatru wojny nad Loarą. Nie umieściliśmy w nich tylko telegramu prywatnego z Tours, który głosi, że zaczepne działania francuzkie od strony La Mans powiodły się dobrze, że nieprzyjaciel z okolic La Mans jakoteż i Alençon odstąpił.

W wczorajszejszej depeszy mylnie była odaną bytność króla Wilhelma w bitwie pod Beaune le Rollaude. Dziś nadeszłe wiadomości prostują te doniesienia i pewiadają że tylko ks. Fryderyk był obecny. Należy też zwrócić uwagę, że o bitwie z d. 28 pod Beaune de Rollaude nic mamy dotąd żadnej wiadomości ze strony francuzkiej. Ostatni telegram z Tours zdaje raport tylko o przedwstępnych przed tą bitwą utarczkach, jakie zaszły na dniu 27.

Ten brak wiadomości ze strony francuskiej o bitwie — która jak ze wszystkiego a szczególnie z tonu telegramu pruskiego, widać, wypadła zwycięsko dla jen. de Paladines — da się wytłumaczyć najlepiej tem że Amiens w północno wschodniej stronie Franeji wpadło w ręce niemieckie przez La Mans, Alençon, Rouen i Amiens to bowiem, telegramy biegły do Belgji, zkąd się naprędzej rozlatywały dalej po świecie. Po zajęciu Amiens trzeba się przygotować za wcza u że wiadomości z źródła francuskiego o dzień lub 2 dni spóźniać się będą

Oznaczając na mapie punkta wspomniane w wyżej przytoczonym wykazie, widzimy jasno, że, niezaczepiając czoła, Niemcy z początku głównie działali na boki francuskie, jakby chcąc tym sposobem zmusić j. de Paladines do odwrotu za Loarę. Wypadło to z natury rzeczy; sztab bowiem pruski po bitwie pod Coulmiers w błąd wprowadzony ruchami przedowych oddziałów francuskich, mniemał w pierwszej chwili że armia nadloarska pociągnęła na północ przez Chateaudun na połączenie się z Kératrym, w skutek czego ks. Meklemburgski swe wojska skoncentrowawszy między Chartres a Dreux ruszył w kierunku ku La Mans chcąc przeszkodzić połączeniu się francuskich dowódzców, zostawiając księciu Frydrykowi rolę zagrożenia Orleanowi i linji loarskiej.

Gdy się Niemcy spotrzegli w błędzie, było już za późno; musiał więc ks. Meklemburgski jak to widoczuie z miejscowości przytoczonych potyczkach się pokazuje, zamiast myśleć o połączeniu się z ks. Frydrykiem, zwrócić się od Nogent-le-Rotru w stronę Vendome na lewe szkrzydło armji de Paladines'a, gdy tym czasem ks. Fryderyk, którego wojska nadciągały od Montargis znalazł się na prawem takowej.

Takie rozdwojenie sił niemieckich wobec silnego nieprzyjaciela, nie było bez niebezbieczeństwa Zrozumiał to dobrze ks. Fryderyk, i zaniechawszy demonstracji na Gien nad Loarą, ściągać zaczął swe siły jak się zdaje w okolice Pithiviers. Francuzkie źródła przynajmniej donoszą o przerzuceniu sił jego z lewego i centrum ku prawemu skrzydłu. Nam się zdaje, że potyczki od 23 po 28 w okolicach Ladon i Bois-Commun i bitwa 28. pod Beanne le Rolande wypadły w skutek chęci Francuzów przeszkodzenia połączeniu się prawego skrzydła ks. Fryderyka z resztą jego armii, oraz z zamiaru przerwania komunikacji z Werderem.

Jakie zajmyją obecnie stanowiska obie strony, jakie są ich siły, czy się armja bretańska połączyła z armią nadloarską zostawiwszy od La Mans i Alençon, tylko lekkie oddziały dla zakrycia swych ruchów? — nie wiadomo.

Sądzić jednak wypada że jak jedna tak i druga strona porastały się o większe skoncentrowanie sił swoich. Walna bitwa jeśli do niej przyjdzie nie zajdzie już w okolicach pod Benne lecz więcej na zachód, między Pithiviers a Toaury lub pod samym Toaury.

Pozycja Niemców nie bardzo jest wygodną; mają oni na raz dwa zadania do spełnienia 1. zasłonić armję oblężniczą Moltkiego od wszelkich zachcianek deblokowania i jednocześnie 2. utrzymać związek z Werderem. Nie jest to tak łatwo gdy się pomyśli, że siły książąt niemieckich są podobno o wiele mniejsze od sił ich przeciwnika

Przerwanie komunikacji książąt z Werderem zapewne leży w zamiarze j. de Paladina, i dla tego będzie on naciskać najbardziej na lewe skrzydło ks. Fruderyka. Jest to dobre ale czy dostateczne.

Jen. Kościuszko chcąc zmusić króla Fryderyka Wilhelma III, ojca teraźniejszego Wilhelma I. do opuszczenia brzegów Wisły i zaniechania oblężenia Warszawy, nie kazał był jen. Dąbrowskiemu uderzać od strony Pilicy lub Modlina, lecz kazał rzucić się mu na tyły nad Wast. w Poznańskie. Skutek był wiadomy.

---

## Ostatnie wiadomości.

Z Tours telegrafują p. d. 29. listopada: „Wiele twierdzeń pruskiej depeszy z Wersalu z dnia 27. listop. jest mylnych. Francuzi nie ustąpili z Ladou i Meziéres w lesie Orleańskim. Francuskie linie były w tym dniu o 46 kilometrów oddalone od tych punktów, które Francuzi zdobyli w dniu 26 listop Również nie jest prawdą jakoby dostał się do niewoli który z francuskich jenerałów. Doniesienie *Constitutionella* o znacniejszej walce, szczęśliwej dla oręża francuskiego koło Patay nie jest prawdziwem: pobito tam tylko zbłąkany oddział nieznaczny Niemców. *Gazette de France* donosi, że jenerał Crόuzat wysunął się naprzud w stronę Pithivier i stoczył trzegodzinną walkę z Niemcami. Kératry przybył dziś do Tours i wręczył Gambecie podanie o dymisję. W jego miejsce objął komendę jenerał Bourbaki."

Jenerał Tann doniósł w dniu 28. listopada z głównej kwatery swego korpusu w Bonneval do Monachium: „Stracone w dniach 25 i 26. listopada pozycje nasze pod Maizieres odzyskaliśmy wprawdzie ze znacznemi stratami na powrót, lecz natomiast straciliśmy kilka punktów na prawem skrzydle, które Francuzi obsadzają znacznemi siłami. Francuzi coraz więcej biorą się do zaczepnego działania.

O bitwach pod Amiens telegrafują z Monachium do *Politik*: „Z głównej kwatery w Wersalu donoszą: Wysłane ku Amiens 3 dywizje uderzyły przeważnemi siłami w dniu 27. listopada na pozycje nieprzyjacielskie Cottenchy, Saturs, Hailles i Marchelea i parły je na Boves i Bretoneux. Pod Fouen był opór nieprzyjaciela najzaciętszy, lecz złamała go nasza artylerja. i na Boves wyparto Francuzow aż w oszańcowane pozycje pod Amiens. Lewe ich skrzydło cofnęło się aż poza Amiens, gdy prawe trzymało się uparcie w swoich silnych pozycjach. Od 25 — 27 dokonano marsz zaczepny drogami z Breteuil i Mont-Didier wśród największych trudności. Z obu stron są straty krwawe. My straciliśmy około 1600 ludzi. Francuzi są bardzo dobrze dowodzeni i biją się nadzwyczaj walecznie."

W Rheims Prusacy aresztowali doktorów Thomas, Brebant i Heniot, i internowali tychże prowizorycznie w Magdeburgu za „machinacje przeciwko okupacji niemieckiej."

W Lyonie rada departamentu Rhone nałożyła podatek 40 centimów na głowę; za zebraną przez to sumę ma się utworzyć sześć polnych bateryj.

O okrucieństwie Prusaków podaje *Nouvellist de Rouen* następujący szczegół: Merów z Neuville i This, wraz z ich adjunktami i z plebanem z Neuville poknebelwano, położono na słomie i po kolei dano im po 50 kijów. Potem poprzywiązywano ich za nogi koniom do ogonów i tak włóczono po błocie. W końcu kazał pruski komendant złożyć sobie za nich wykupu po 1000 talarów od głowy Ponieważ mer Neuvilski nie miał tyle gotówki, więc spalono mu dóm."

Z Dole donosi znów niejaki pan Feillet, wojskowy lekarz francuzki do pewnego dziennika, wychodzącego w Jura, iż schwytali tam niedawno Prusacy kapitana od franktirerów, nazwiskiem Larbaletrier. Otóż powiesili go żywcem za nogi, rozcięli brzuch a potem roztrzaskiwali mu kulami karabinowemi pomału kości w nogach i rękach, dokąd w konwulsyjnych drganiach nie skonał.

Do *Starej Pressy* telegrafują z Berlina: Zapowiedziano na nowo przyjazd Juliusza Favre do Wersalu. Ze strony pruskiej zgadzają się na kapitulację Paryża, pod warunkami kapitulacji Verdun i ze zwrotem wszystkiego materjału wojennego. Położenie armii Loary jest jest dla Francuzów korzystne. W bitwie 28go książe Fryderyk Karol doznał niewątpliwej porażki i odparty został'.

Nowa pruska pożyczka wojenna wypuszczona została w obiegu po cenie nadzwyczaj korzystnej, mianowicie po 95 za 100. Francuska pożyczka ostatnia zaciągnięta została jak wiadomo w cenie po 82%. Turcja ofiaruje się przyjąć pożobnoś aż 60 za 100.

Nieźle charakteryzuje butę moskiewskiej publicystyki następujący ustęp, wyjęty z jednego z najnowszych numerów *Birżewych Wiedomostiej*: „Moskwa — mówi organ W. ks. Konstantego, może tylko bardzo mało uczynić, aby uniknąć wojny. Mogła ona w tej mierze tylko to uczynić, co już istotnie uczyniła: objawić swoje pokojowe usposobienia.(!) Inne mocarstwa mogą uczynić, co im się podoba, lecz od nich to jedynie zależy, czy ma być pokój czy wojna." Oczywiście, że jako jedyny środek utrzymania pokoju podaje moskiewski dziennik ukorzenie się Europy w obec żądań Moskwy. Przypuszcza on, że to jest bardzo możliwe, bo „Turcja nie może sobie życzyć wojny dla swojej słabości, Anglia do niczego nie przydatna jak tylko do robienia hałasu, a i Austrja pomimo wojowniczych krzyków jej dziennikarstwa, do czego innego niema sił."

Moskwa stawia kawalerję na stopnie wojennej Teraz właśnie przeprowadza się skompletowanie szwadronów do pełnej liczby 1 5 ludzi.

Z Warszawy donoszą także do *Morning Post* iż na wszystkich ulicach panuje tam niesłychany ruch wojskowy. Ciągłe transporta ludzi, amunicji i przyborów wojskowych przychodzą tam i odchodzą nieustannie, jakby w czasie kampanii. Oficerowie o niczem nie mówią jak tylko o wojnie z Austrją rozbierając rozmaite plany opanowania linii Karpat.

Korespondencja z dnia 15. listopada przesłana z Ruszczuka do *Oest. G. Cor.*, podaje wiadomość, o postanowieniu Turcji koncentrowania wojsk, które nawet ma już dokonywać się pod Czernowodą i Szumlą. Turcy mają mieć zamiar zebrania w tym ostatnim punkcie całego 1-go korpusu, stojącego obecnie załogą w Konstantynopolu; artylerja pomienionego korpusu ma już być w drodze do miejsca przeznaczenia. Omer Fevzi pasza zastąpiony został w dowództwie tych wojsk przez Otlif-paszę: Oprócz tego ma Turcja mieć na myśli ufortyfikowanie szczególnie twierdz Szumli, Silistrji i Czernowody, gdzie wysłano już w tym celu oficerów sztabu głównego.

Wiedeński korespodent *Czasu* donosi że gabinet austrjacki wysłał do Wersalu notę, w której w stanowczym tonie żąda wyjaśnień od rządu pruskiego, jaką zajmie postawę w sprawie czarnomorskiej. Do *Starej Pressy* telegrafują znów z Berlina, iż tamtejszy poseł austrjacki, jenerał Schweinitz, uskutecznił już to zlecenie.

---

## Telegramy „Gaz. Narodowej."

**Tours** dnia 30. listop. (urzęd.) Z Rouen donoszą: Wczoraj uderzyli Francuzi na oszańcowanego w Etrepagny nieprzyjaciela, i po zaciętej walce wzięli tę miejscowość szturmem. Nieprzyjaciel uciekał we wszystkie strony stracił 8 oficerów 60 ludzi w zabitych 100 jeńców 1 armatę wiele koni, 3 jaszczyki. Francuzkie straty: 5 zabitych i 15 rannych.

# Ces. król. uprzywilejowana kolej galicyjska Karola Ludwika.

# ROZKŁAD JAZDY

## dla

## pociągów osobowych i mięszanych

ważny od 1. grudnia 1870 aż nadal.

Na linii Złoczów - Podwołoczyska niniejszy rozkład jazdy wchodzi w używanie z dniem otwarcia tejże linii dla obrotu osobowego.

Cyfry obwódką czarną obwiedzione oznaczają godziny nocne od 6. wieczorem aż do 5. godziny 59 minut rano.

### Z **Krakowa** łącznie z Wiednia i Wrocławia do **Lwowa, Tarnopola, Podwołoczysk,** a przez **Krasne** do **Brodów.**

| Stacje | | Pociąg osob. Nr. 1 godzin | minut | Pociąg mięs. Nr. 3 godzin | minut |
|---|---|---|---|---|---|
| **a) Główna linia** | | Wieczór | | Przed połud. | |
| KRAKÓW | przyjazd | 9 | 43 | 10 | 30 |
| | odjazd | 10 | 28 | 11 | 30 |
| Bierzanów | „ | 10 | 41 | 11 | 48 |
| Podłęże | „ | 10 | 55 | 12 | 9 |
| Kłaj | „ | 11 | 9 | 12 | 28 |
| BOCHNIA | przyjazd | 11 | 22 | 12 | 46 |
| | odjazd | 11 | 26 | 12 | 52 |
| Słotwina | „ | 11 | 48 | 1 | 21 |
| Bogumiłowice | „ | 12 | 15 | 1 | 53 |
| TARNÓW | przyjazd | 12 | 26 | 2 | 6 |
| | odjazd | 12 | 31 | 2 | 12 |
| Czarna | „ | 1 | 4 | 3 | 51 |
| DĘBICA | przyjazd | 1 | 19 | 3 | 10 |
| | odjazd | 1 | 24 | 3 | 35 |
| Ropczyce | „ | 1 | 43 | 3 | 58 |
| Sędziszów | „ | 1 | 57 | 4 | 15 |
| Trzciana | „ | 2 | 16 | 4 | 37 |
| RZESZÓW | przyjazd | 2 | 35 | 5 | — |
| | odjazd | 2 | 41 | 5 | 6 |
| Łańcut | „ | 3 | 7 | 5 | 34 |
| Przeworsk | „ | 3 | 36 | 6 | 8 |
| Jarosław | przyjazd | 3 | 59 | 6 | 36 |
| | odjazd | 4 | 4 | 6 | 40 |
| Radymno | „ | 4 | 24 | 7 | 3 |
| Żurawica | „ | 4 | 45 | 7 | 28 |
| PRZEMYŚL | przyjazd | 4 | 54 | 7 | 39 |
| | odjazd | 5 | — | 7 | 54 |
| Medyka | „ | 5 | 19 | 8 | 16 |
| Mościska | „ | 5 | 44 | 8 | 43 |
| Sądowa Wisznia | „ | 6 | 15 | 9 | 22 |
| Gródek | „ | 6 | 48 | 10 | 1 |
| Kamienobród | „ | 6 | 56 | 10 | 12 |
| Mszana | „ | 7 | 13 | 10 | 32 |
| LWÓW *) | przyjazd | 7 | 37 | 11 | — |
| | | Poc. mięs. | | | |
| | odjazd | 8 | 52 | 11 | 50 |
| LWÓW pod zamkiem | przyjazd | 9 | 3 | 12 | 1 |
| | odjazd | 9 | 11 | 12 | 12 |
| Barszczowice | „ | 9 | 42 | 12 | 45 |
| Zadwórze | „ | 10 | 7 | 1 | 12 |
| KRASNE (zmiana wagonów do Brodów | przyjazd | 10 | 29 | 1 | 35 |
| | odjazd | 10 | 42 | 1 | 50 |
| Kniaże | „ | 11 | 17 | 2 | 25 |
| ZŁOCZÓW | przyjazd | 11 | 38 | 2 | 46 |
| | odjazd | 11 | 43 | 2 | 51 |
| Płuchów | „ | 12 | 31 | 3 | 39 |
| Zborów | „ | 12 | 46 | 3 | 54 |
| Jezierna | „ | 1 | 28 | 4 | 36 |
| Hłuboczek Wielki | „ | 2 | 4 | 5 | 10 |
| TARNOPOL | przyjazd | 2 | 2n | 5 | 31 |
| | odjazd | 2 | 50 | 5 | 41 |
| Borki Wielkie | „ | 3 | 24 | 6 | 14 |
| Maksymówka | „ | 4 | 14 | 7 | 4 |
| Bogdanówka Kamionki | „ | 4 | 37 | 7 | 27 |
| PODWOŁOCZYSKA | przyjazd | 4 | 57 | 7 | 47 |
| | | Popołudniu | | Rano | |

**b) kolej boczna z Brodów.**

| Stacje | | godzin | minut | godzin | minut |
|---|---|---|---|---|---|
| | | Rano | | W nocy | |
| KRASNE | przyjazd | 10 | 29 | 1 | 35 |
| | odjazd | 10 | 57 | 2 | — |
| Ożydów | „ | 11 | 32 | 2 | 34 |
| Zabłotce | „ | 11 | 58 | 3 | — |
| BRODY | przyjazd | 12 | 21 | 3 | 23 |
| | | Po południu | | Rano | |

*) Pociągi Nr. 1. i 3. łączą się we Lwowie z pociągami c. k. uprzyw. kolei Lwowsko-Czerniowiecko-Jasskiej.

### Z **Krakowa** pociąg lokalny do **Lwowa**

| Stacje | | Pociąg mięs. Nr. 5 godzin | minut |
|---|---|---|---|
| | | Rano | |
| KRAKÓW | odjazd | 7 | — |
| Bierzanów | „ | 7 | 18 |
| Podłęże | „ | 7 | 37 |
| Kłaj | „ | 7 | 54 |
| BOCHNIA | przyjazd | 8 | 14 |
| | odjazd | 8 | 22 |
| Słotwina | „ | 8 | 52 |
| Bogumiłowice | „ | 9 | 28 |
| TARNÓW | przyjazd | 9 | 42 |
| | odjazd | 9 | 52 |
| Czarna | „ | 10 | 37 |
| DĘBICA | przyjazd | 10 | 58 |
| | odjazd | 11 | 25 |
| Ropczyce | „ | 11 | 50 |
| Sędziszów | „ | 12 | 9 |
| Trzciana | „ | 12 | 34 |
| RZESZÓW | przyjazd | 1 | — |
| | odjazd | 1 | 19 |
| Łańcut | „ | 1 | 57 |
| Przeworsk | „ | 2 | 39 |
| JAROSŁAW | przyjazd | 3 | 8 |
| | odjazd | 3 | 14 |
| Radymno | „ | 3 | 39 |
| Żurawica | „ | 4 | 5 |
| PRZEMYŚL | przyjazd | 4 | 17 |
| | odjazd | 4 | 32 |
| Medyka | „ | 4 | 57 |
| Mościska | „ | 5 | 30 |
| Sądowa Wisznia | „ | 6 | 14 |
| Gródek | „ | 7 | — |
| Kamienobród | „ | 7 | 11 |
| Mszana | „ | 7 | 32 |
| LWÓW | zrzyjazd | 8 | — |
| | | Wieczór | |

### Ze **Lwowa** pociąg lokalny do **Krakowa**

| Stacje | | Pociąg mies. Nr. 6 godzin | minut |
|---|---|---|---|
| | | Rano | |
| LWÓW | odjazd | 6 | 42 |
| Mszana | „ | 7 | 13 |
| Kamienobród | „ | 7 | 34 |
| Gródek | „ | 8 | 1 |
| Sądowa Wisznia | „ | 8 | 46 |
| Mościska | „ | 9 | 33 |
| Medyka | „ | 10 | 7 |
| PRZEMYŚL | przyjazd | 10 | 33 |
| | odjazd | 10 | 53 |
| Żurawica | „ | 11 | 10 |
| Radymno | „ | 11 | 41 |
| JAROSŁAW | przyjazd | 12 | 11 |
| | odjazd | 12 | 26 |
| Przeworsk | „ | 1 | 3 |
| Łańcut | „ | 1 | 50 |
| RZESZÓW | przyjazd | 2 | 24 |
| | odjazd | 2 | 44 |
| Trzeiana | „ | 3 | 15 |
| Sędziszów | „ | 3 | 41 |
| Ropezyce | „ | 3 | 59 |
| DĘBICA | przyjazd | 4 | 25 |
| | odjazd | 4 | 34 |
| Czarna | „ | 5 | 1 |
| TARNÓW | przyjazd | 5 | 48 |
| | odjazd | 5 | 58 |
| Bogumiłowicc | „ | 6 | 15 |
| Słotwina | „ | 7 | 2 |
| BOCHNIA | przyjazd | 7 | 27 |
| | odjazd | 7 | 35 |
| Kłaj | „ | 7 | 56 |
| Podłęże | „ | 8 | 17 |
| Bierżanów | „ | 8 | 39 |
| KRAKÓW | przyjazd | 8 | 58 |
| | | Wieczór | |

### Z **Krakowa** do **Wieliczki**

| Stacje | | Pociąg mięs. Nr. 27 godzin | minut | Pociąg mięs. Nr. 29 godzin | minut |
|---|---|---|---|---|---|
| | | Przed połud. | | Wieczór | |
| KRAKÓW | odjazd | 9 | — | 7 | — |
| Bierzanów | „ | 9 | 22 | 7 | 22 |
| WIELICZKA | przyjazd | 9 | 38 | 7 | 38 |
| | | Przed połud. | | Wieczór | |

### Z **Wieliczki** do **Krakowa**

| Stacje | | Pociąg mięs. Nr. 28 godzin | minut | Pociąg mięs. Nr. 30 godzin | minut |
|---|---|---|---|---|---|
| | | Rano | | Po południu | |
| WIELICZKA | odjazd | 7 | 27 | 5 | — |
| Bierzanów | „ | 7 | 41 | 5 | 14 |
| KRAKÓW | przyjazd | 8 | — | 5 | 33 |
| | | Przed połud. | | Wiecz ór | |

### Z **Podwołoczysk** i **Brodów** do **Lwowa** i **Krakowa** w połączeniu do Wiednia i Wrocławia

| Stacje | | Pociąg mięs. Nr. 2 godzin | minut | Pociąg mięs. Nr. 4 godzin | minut |
|---|---|---|---|---|---|
| **a) Główna linia.** | | Przed połud. | | Wieczór | |
| PODWOŁOCZYSKA | odjazd | 11 | — | 6 | 40 |
| Bogdanówka-Kamionki | „ | 11 | 24 | 7 | 5 |
| Maksymówka | „ | 12 | 3 | 7 | 43 |
| Borki Wielkie | „ | 12 | 38 | 8 | 17 |
| TARNOPOL | przyjazd | 1 | 17 | 8 | 56 |
| | odjazd | 1 | 42 | 9 | 6 |
| Hłuboczek Wielki | „ | 2 | 2 | 9 | 25 |
| Jezierna | „ | 2 | 47 | 10 | 9 |
| Zborów | „ | 3 | 28 | 10 | 49 |
| Płuchów | „ | 3 | 46 | 11 | 7 |
| ZŁOCZÓW | przyjazd | 4 | 15 | 11 | 36 |
| | odjazd | 4 | 20 | 11 | 41 |
| Kniaże | „ | 4 | 38 | 11 | 59 |
| KRASNE | przyjazd | 5 | 6 | 12 | 27 |
| | odjazd | 5 | 21 | 12 | 47 |
| Zadwórze | „ | 5 | 47 | 1 | 13 |
| Barszczowice | „ | 6 | 15 | 1 | 41 |
| LWÓW pod Zamkiem | przyjazd | 6 | 53 | 2 | 19 |
| | odjazd | 7 | 5 | 2 | 31 |
| LWÓW *) | przyjazd | 7 | 24 | 2 | 50 |
| | | Pociąg os | | | |
| | odjazd | 8 | 7 | 3 | 30 |
| Mszana | „ | 8 | 29 | 3 | 58 |
| Kamienobród | „ | 8 | 43 | 4 | 17 |
| Gródek | „ | 8 | 54 | 4 | 31 |
| Sądowa Wisznia | „ | 9 | 24 | 5 | 4 |
| Mościska | „ | 9 | 54 | 5 | 42 |
| Medyka | „ | 10 | 18 | 6 | 9 |
| PRZEMYŚL | przyjazd | 10 | 35 | 6 | 29 |
| | odjazd | 10 | 48 | 6 | 39 |
| Żurawica | „ | 11 | — | 6 | 53 |
| Radymno | „ | 11 | 20 | 7 | 18 |
| JAROSŁAW | przyjazd | 11 | 40 | 7 | 42 |
| | odjazd | 11 | 44 | 7 | 47 |
| Przeworsk | „ | 12 | 6 | 8 | 14 |
| Łańcut | „ | 12 | 36 | 8 | 50 |
| RZESZÓW | przyjazd | 1 | — | 9 | 19 |
| | odjazd | 1 | 13 | 9 | 28 |
| Trzciana | „ | 1 | 36 | 9 | 55 |
| Sędziszów | „ | 1 | 55 | 10 | 17 |
| Ropczyce | „ | 2 | 8 | 10 | 32 |
| DĘBICA | przyjazd | 2 | 25 | 10 | 52 |
| | odjazd | 2 | 33 | 11 | 22 |
| Czarna | „ | 2 | 52 | 11 | 45 |
| TARNÓW | przyjazd | 3 | 24 | 12 | 23 |
| | odjazd | 3 | 35 | 12 | 31 |
| Bogumiłowice | „ | 3 | 47 | 12 | 46 |
| Słotwina | „ | 4 | 22 | 1 | 25 |
| BOCHNIA | przyjazd | 4 | 40 | 1 | 47 |
| | odjazd | 4 | 48 | 1 | 54 |
| Kłaj | „ | 5 | 4 | 2 | 14 |
| Podłęże | „ | 5 | 20 | 2 | 34 |
| Bierzanów | „ | 5 | 36 | 2 | 54 |
| KRAKÓW | przyjazd | 5 | 41 | 3 | 11 |
| | odjazd | 6 | 41 | 4 | 11 |
| | | Rano | | Po południu | |

**b) kolej boczna z Brodów.**

| Stacje | | godzin | minut | godzin | minut |
|---|---|---|---|---|---|
| | | Po południu | | Wieczór | |
| BRODY | odjazd | 3 | 23 | 10 | 50 |
| Zabłotce | „ | 3 | 49 | 11 | 16 |
| Ożydów | „ | 4 | 18 | 11 | 44 |
| KRASNE (zmiana wagonów z przyłączeniem do pociągu głównej kolei | przyjazd | 4 | 46 | 12 | 12 |
| | | Po południu | | W nocy | |

*) Pociągi Nr. 2, i 3. łączą się we Lwowie z pociągami ces. król. uprz kolei Lwowsko-Czerniowiecko-Jasskiej.

### Z **Brodów** przez Krasne do **Podwołoczysk.**

| Stacje | | Pociąg mięszany Nr. 4 b i 3 a godz. | min. | Pociąg mięszany Nr. 27 b i 1 a godz. | min. |
|---|---|---|---|---|---|
| | | Wieczór | | Rano | |
| BRODY | odjazd | 10 | 50 | 8 | 50 |
| Zabłotce | „ | 11 | 16 | 9 | 16 |
| Ożydów | „ | 11 | 44 | 9 | 44 |
| KRASNE (zmiana wagon.). | przyj. | 12 | 12 | 10 | 12 |
| | odjazd | 1 | 59 | 10 | 42 |
| Kniaże | „ | 2 | 25 | 11 | 17 |
| ZŁOCZÓW | przyj. | 2 | 46 | 11 | 38 |
| | odjazd | 2 | 51 | 11 | 43 |
| Płuchów | „ | 3 | 39 | 12 | 31 |
| Zborów | „ | 3 | 54 | 12 | 46 |
| Jezierna | „ | 4 | 36 | 1 | 28 |
| Hłuboczek wielki | „ | 5 | 10 | 2 | 4 |
| TARNOPOL | przyj. | 5 | 31 | 2 | 25 |
| | odjazd | 5 | 41 | 2 | 50 |
| Borki wielkie | „ | 6 | 14 | 3 | 24 |
| Maksymówka | „ | 7 | 4 | 4 | 14 |
| Bogdanówka Kamionki | „ | 7 | 27 | 4 | 37 |
| PODWOŁOCZYSKA | przyj. | 7 | 47 | 4 | 57 |
| | | Rano | | Po południu | |

### Z **Podwołoczysk** przez Krasne do **Brodów.**

| Stacje | | Pociąg mięszany Nr. 4 a i 3 b godz. | min. | Pociąg mięszany Nr. 2 a i 25 b godz. | min. |
|---|---|---|---|---|---|
| | | Wieczór | | Przed południem | |
| PODWOŁOCZYSKA | odjazd | 6 | 40 | 11 | — |
| Bogdanówka-Kamignki | „ | 7 | 5 | 11 | 24 |
| Maksymówka | „ | 7 | 43 | 12 | 3 |
| Borki wielkie | „ | 8 | 17 | 12 | 38 |
| TARNOPOL | przyj. | 8 | 56 | 1 | 17 |
| | odjazd | 9 | 6 | 1 | 42 |
| Hłuboczek mieki | „ | 9 | 52 | 2 | 2 |
| Jezierna | „ | 10 | 9 | 2 | 47 |
| Zborów | „ | 10 | 49 | 3 | 28 |
| Płuchów | „ | 11 | 7 | 3 | 46 |
| ZŁOCZÓW | przyj. | 11 | 36 | 4 | 15 |
| | odjazd | 11 | 41 | 4 | 20 |
| Kniaże | „ | 11 | 59 | 4 | 38 |
| KRASNE (zmiana wagonów) | przyj. | 12 | 27 | 5 | 6 |
| | odjazd | 2 | — | 5 | 36 |
| Ożydów | „ | 2 | 34 | 6 | 10 |
| Zabłotce | „ | 3 | — | 6 | 36 |
| BRODY | przyj. | 3 | 23 | 6 | 59 |
| | | W nocy | | wieczór | |

**Wiedeń w listopadzie 1870.**

**Jeneralna Dyrekcja.**

Wydawca, właściciel i odpowiedzialny redaktor: Jan Dobrzański.

Z drukarni krajowej M. F. Poremba